

Vägwahl

Medan gatans apotekare har gått från afghanpäls till Rolex och kulorna viner, har politiska paroller ersatts av krypterade meddelanden och oljiga advokater.

[Hedonisterna från förr](#), de numera grå knarkarna, har tappat pannband och tänder men skymtar då och då till i parken bakom bolaget. Bolagspåsarna klirrar när dagens "Svenne" skyndar fram till sin parkerade volvohybrid.

Med denna påminnelse om tidens, och vår egen flykt, kan jag sitta ner en stund på bänken under eken och fundera över vad som hände. Ta en öl. Eller läsa en bok. Blicka ut över livets topografi. Nu, när åren MBL:at mig över de enahanda slätterna, kanske kartan blir tydlig, prydlig som i en gammal skolatlas. Medan åsikter passeras och kasseras gör varje generation sitt personliga bokslut.

Som i boken [Medicinmannen](#) där jag följer Mats Wahls livsresa genom ungdomsrevoltens år. Allt inom ramen för ett samtal med en ansiktslös analytiker, skapas distans till en historia som rimligen gjort ont att skriva. Wahls "reseskildring" når mig effektivt där jag sitter på bänken.

Wahl fiskar efter sanningen med stort S. Jag sugs in av ordströmmar, in i historien om den klene pojken från Gotland, ofrivilligt fjärrad från sin mor och tidigt åtskild från sin far. Han ser hur vuxenvärlden vägrar se och jag känner "rycket i reven" när Wahl krokar sanningar och osanningar om sextiotalets drogliberalism. Han ogillar ordet knarkare, det ord som fick stå för "uslingarna" i folkhemmet. Ordet som Birgitta Stenberg gjorde anspråk på att ha uppfunnit. Han kunde Gatans Apotek, han upplevde legalförskrivningsprojektets haveri* och han såg var [Nils Bejerots](#) idéer fick sitt bränsle.

Medicinmannen Wahl, den dödsföraktande tonåringen i Stockholm med kanylen i kavajen, har kraftiga motgift. Han har lånekort

på biblioteket och ett politiskt engagemang. Självmordspiloten blir så speciallärare. Ingen anar hans dubbelliv och i jobbet med ungdomar "på glid", som det kunde heta i dåtidens socialreportage, blir Wahl verkligen framgångsrik. Men han går sin egen väg, blir etablerad och firad ungdomsförfattare. Wahl lämnar sitt missbruk. Hans vänner dör och han blir själv, långt senare, sjuk. Han drar på sig mer skuld.

Tidsresenären Wahl väcker minnen om en tid av politisk medvetenhet, av social förändringsvilja. Missanpassning hade en orsak. Till och med orsaken hade en orsak. Engagemang och analys som i dag ter sig omöjliga gick på bästa sändningstid och tv-kanalerna var två. Men där kliver Mats Wahl ur sin tidsfarkost och går från utvecklingsroman till ett tappert debattinlägg, börjar snickra på en slags stridsskrift om samhällets ovilja att hjälpa de självmedicinerande. Nu, i en värld där Biggest loser är den dominerande terapiformen.

Solen sjunker. De flesta har lämnat parken och bolaget är stängt. Kvar i gräset ligger skalden Wennerbom och snarkar i humlesurret. Drömmer sin ungdoms mellanölsdröm, kan man tänka sig. Milt knuffar jag runt honom i sidoläge och han smackar belåtet till tack. Kvällen är ljum men hösten är nära. Jag slår igen boken och reser mig hastigt från bänken, blir yr. Jag minns debattörerna och deras "brännande" frågor. Många visste var lösningen fanns och straffen skulle bort.

Välanpassade vuxna, barnbarn till debattörerna, med smak för exotiska resor söker sig till [Gatans Apotek](#). Och till bolaget. Dagens tonårsrevolt konkretiseras i svarta rubriker. Luktas krut. Medan bomberna briserar säljer svart afghan riktigt bra, "Ice" driver in från Mexiko och nollvisionen är lika död som -65. Politiska avatarer väljer väg i ett strategispel där våldet längtar efter fler väljare, efter en folkets man med någon slags mustasch. I samhället på glid blir allt daterat från en dag till den nästa. Straffens längd också.

Längre än så kan jag inte tänka när jag går hem genom parken.

Text: Farbror Mosterberg

Bild: Matthew T Rader, [MatthewTRader.com](https://matthewtrader.com) och Wikimedia Commons.

*Fotnot: Efter att de ökande problemen med missbruk debatterats under våren 1965, startade ett projekt med legal förskrivning av narkotika i Stockholm. Tanken var att vissa läkare skulle få rätt att skriva ut på recept till kroniska missbrukare, i syfte att minska kriminaliteten och dödligheten bland dem. Nils Bejerot var mycket kritisk till detta projekt. Läs mer [här](#).